

ВЕЧІРНІ ВІСТІ

24(612),
18-23 червня 2019 р.

**КОАЛІЦІЯ РОЗБРАТУ:
ЯКЕ РІШЕННЯ УХВАЛИТЬ КСУ?**

стор 2

**НКРЕКП
ПОЗА КОНСТИТУЦІЮ**

стор 4

**У БОРГАХ,
ЯК У ШОВКАХ**

стор 5

Фото Олександра ПРОКОПЕНКА

ЮЛІЯ ТИМОШЕНКО: «НОВИЙ КУРС» МАЄ СТАТИ ФУНДАМЕНТОМ КОАЛІЦІЙНОЇ УГОДИ У НОВОМУ ПАРЛАМЕНТІ»

У майбутній Верховній Раді дев'ятого скликання має бути створена коаліція дій, а коаліційна угода повинна базуватись на основі розробленого «Батьківщиною» «Нового курсу» — чіткого плану порятунку України. Про це Юлія Тимошенко заявила під час прямого ефіру на телеканалі NewsOne.

«Ми запропонували створити коаліцію дій і припинити розмови про реформи та мрії. В основу коаліції дій ми мусимо покласти коаліційну угоду, яка називається «Новий курс». Це та програма, яка у нас є і яка передбачає план-графік. Там є певні показники, на який результат ми виходимо. Наприклад, 7% зростання економіки на рік. Жодна партія не має такого фахового всеохоплюючого плану для України», — наголосила лідер «Батьківщини».

Вона переконана, сьогодні не можна гаяти часу, а тому треба швидше приступити до роботи: «Існує багато заяв, розмов, меморандумів, але це білий шум, а треба діяти і дати людям результат!» Політик зазначила, що якщо новому президенту разом із

новим парламентом та урядом вдасться реалізувати план відродження України, це означатиме, що за п'ять років ми житимемо так, як Польща сьогодні.

«Ми поставили собі таке завдання. І ми матимемо не менше 7% зростання економіки на рік», — заповінила Юлія Тимошенко.

Голова партії спрогнозувала, що до коаліції можуть увійти «Слуга народу», «Батьківщина» та «Голос». Водночас вона зауважила, що якщо «Батьківщина» не потрапить до складу коаліції, то не піде в опозицію, а навпаки, використовуючи свій досвід і чіткі знання, як діяти щодня для порятунку країни, усіма силами допомагатиме команді президента.

«В ОСНОВУ КОАЛІЦІЇ ДІЙ МИ МУСИМО ПОКЛАСТИ КОАЛІЦІЙНУ УГОДУ, ЯКА НАЗИВАЄТЬСЯ «НОВИЙ КУРС». ЦЕ ТА ПРОГРАМА, ЯКА У НАС Є І ЯКА ПЕРЕДБАЧАЄ ПЛАН-ГРАФІК. ТАМ Є ПЕВНІ ПОКАЗНИКИ, НА ЯКИЙ РЕЗУЛЬТАТ МИ ВИХОДИМО. НАПРИКЛАД, 7% ЗРОСТАННЯ ЕКОНОМІКИ НА РІК. ЖОДНА ПАРТІЯ НЕ МАЄ ТАКОГО ФАХОВОГО ВСЕОХОПЛЮЮЧОГО ПЛАНУ ДЛЯ УКРАЇНИ», — НАГОЛОСИЛА ЛІДЕР «БАТЬКІВЩИНИ»

ВСЕУКРАЇНСЬКА СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНА ГАЗЕТА

НАША АДРЕСА В ІНТЕРНЕТІ: GAZETAVV.COM

Рекомендована ціна
5 гривень

Кампанія–2019: мімікрія, чистки та інтриги

В очікуванні рішення Конституційного суду політичні партії поринули у виборчий процес. Так, політсили провели свої з'їзди та оприлюднили виборчі списки. А дехто вже навіть почав кампанію: попри те, що ЦВК ще не зареєструвала ту ж «Європейську солідарність» та «Українську стратегію», їхні рекламні щити вже «прикрашають» українські міста. Це ж порушення закону? Та представники колишньої влади понад усе хочуть потрапити до парламенту...

Минулого тижня партія Петра Порошенка «Європейська солідарність» оприлюднила виборчу п'ятдесятку. Ця політична сила обіцяла зробити оновлення списку... Та що маємо в результаті? По-перше, ми побачили багато старих облич: Ірина Геращенко, Артур Герасимов, Ніна Южаніна, Ірина Луценко, Володимир Ар'єв, Руслан Князевич, Марія Іонова, Олександр Черненко, Олександр Бригинець, Павло Розенко, Степан Кубів. А по-друге, спостерігаємо таку собі міграцію з «Народного фронту»: Андрій Парубій, Вікторія Сумар, Тетяна Чорновол, В'ячеслав Кириленко, Сергій Висоцький. Це точно оновлення? Правда, у Порошенка пообіцяли провести перевірку списку. Тож чекаємо.

А ще хотілося б знати, хто від політсили піде на мажоритарні округи. Чи не з'явиться там ще більше старих добрих одіозних знайомих?

Також цікавий список представив і прем'єр Володимир Гройсман, який йде на вибори на чолі власного проекту під назвою «Українська стратегія». В його десятку увійшли: Лілія Гриневич, Еміне Джапарова, Олександр Саєнко, Євген Нищук, Павло Петренко, Віктор Єленський, Андрій Тетерук, Павло Яблонський, Сергій Марченко... І знову багато представників «Народного фронту»... І це точно молода команда?

До речі, в ефірі телеканалу ICTV голова Кабміну заявив, мовляв, «старі партії, такі, як БПП, «Батьківщина», повинні відійти в минуле. У них була можливість приймати важливі для країни рішення, але вони цього не зробили».

Натомість глава уряду вважає, що замість них у майбутній парламент мають увійти «нові сили», до яких він відносить «Слугу народу», «Голос» і... свою партію «Українська стратегія». Серйозно? Більше схоже на таку собі мімікрію...

Ну, з кадрами ми розібрались: команду Гройсмана ані молодію, ані новою назвати не можна... Та й самого Володимира Борисовича також у новачки не запишеш. А ще, здається, він забув, що в 2014 році обирався саме за списками БПП! Списки ж не горять!

Окрім того, якось дивно вдавати із себе принцесу, яка три роки була ув'язнена у вежі й ні на що не могла впливати... Що заважало Гройсману проводити справжні реформи?

Також цікаво, яким чином та ж «Батьківщина» могла ухвалювати важливі рішення, якщо останні три роки перебувала в опозиції до влади? А сам Гройсман, навпаки, увесь цей час був у керма? Хто винний?

Натомість партія «Слуга народу» зайнялася чистками: нині, за даними ЗМІ, щонайменше сім кандидатів вилетіли із виборчого списку політичної сили. Остаточні результати постпраймеріз оголосять на наступному етапі з'їзду партії на початку липня. Тоді ми й дізнаємося, які нові обличчя підкорюватимуть парламент. Ну а за деякий час зрозуміємо, наскільки є ефективним такий метод.

Аналогічні процеси пройшли і в «Голосі» Святослава Вакарчука. За словами заступника голови партії Ярослава Юрчишина, політсила втратила кількох осіб, і її список скоротився до 176 кандидатів. До речі, партія вже встигла подати документи для реєстрації в ЦВК.

Іде на вибори і «Рух нових сил». Колишній президент Грузії Міхеїл Саакашвілі оприлюднив список кандидатів: до першої п'ятірки входять сам Саакашвілі, Давід Сакварелідзе, Олесь Доній, Наталія Жукова та Володимир Лановий.

Напередодні Саакашвілі відмовився від політичного союзу з УДАРом і вирішив йти на вибори самостійно. От тільки чи є шанси у цієї політсили потрапити в парламент?

Є питання й по самому Саакашвілі. Чи може він у принципі балотуватися? Згідно статті 9 закону про вибори народних депутатів обиратися може громадянин України (Міхеїл Саакашвілі отримав громадянство 26 травня 2015 року), який останні п'ять років проживав в країні. Тож і тут на нас чекає інтрига, як ЦВК трактуватиме цю норму.

Та загалом інтриг буде багато. Основна з них — коли все ж відбудуться вибори?

21 травня президент Володимир Зеленський видав указ про розпуск Верховної Ради та про проведення 21 липня дострокових парламентських виборів. Країні вже давно потрібне перезавантаження, тож цей крок здавався логічним. Та далеко не всі були в захваті: 62 нардепи зробили подання до Конституційного суду України, аби той розтлумачив, законно було розпущено парламент чи ні. На диво, справа розглядається досить швидко, як для КСУ, і вже за деякий час судді оголосять рішення. Однак так чи інакше виборчий процес у самому розпалі. То що ж буде далі?

БУТИ ЧИ НЕ БУТИ?

Юридичні розбірки відбуваються навколо факту існування коаліції. Згідно з Конституцією президент має право (але не обов'язок) розпустити парламент, якщо протягом одного місяця не створено коаліцію.

Парламентарі-підписанти стверджують, що більшість розпалася 17 травня 2019 року, коли з неї вийшов «Народний фронт». Тому указ є неконституційним, бо ж знову-таки був ще місяць на формування нової коаліції.

Сторона президента стверджує, що більшості не існує

ще з 2016 року, коли з неї одна за одною вийшли три фракції — «Самопоміч», «Батьківщина» та РПЛ. Тож у Блока Петра Порошенка та «Народного фронту» на двох не було 226 мандатів.

Ця версія є більш логічною. Бо ж згідно з Конституцією (та й у коаліційній угоді так записано) більшість можуть формувати лише депутатські фракції. До того ж поіменно-го списку нардепів, які входили до коаліції в 2016-му та й у подальші роки, ми так і не побачили. Правда, нещодавно спікер Андрій Парубій все ж передав до КСУ якийсь

**СПОДІВАЄМОСЬ НА ТЕ,
ЩО КОНСТИТУЦІЙНИЙ
СУД БУДЕ
ОБ'ЄКТИВНИМ. ЯКАСЬ
ТРИВОГА ІСНУЄ,
БО ВСІ МИ ПАМ'ЯТАЄМО
СКАНДАЛЬНІ
РІШЕННЯ КСУ...**

список. Хотілося б його вивчити.

Та чому ж виникла ця юридична казуїстика? Порядок формування, функціонування та розпуску коаліції регулює лише Конституція. Втім, до 2010 року в Регламенті ВР ці норми існували і вони були вичерпними. Але тодішня пропрезидентська більшість вилучила їх із Регламенту. Тоді ж почалися ігри із самим Основним Законом: всі ми пам'ятаємо ганебну історію, як через той же КСУ міняли Конституцію. Та коли в 2014-му повернулися до редакції Основного Закону 2004 року,

ДУМКА ЕКСПЕРТА

Можливо, буде прийняте «гібридне» рішення

Олег СААК'ЯН,
політолог, голова «Єдиного
координаційного центру «Донбас»:

«Направду в суспільстві є серйозний запит на таке собі покарання старої політичної еліти, на перезавантаження. Річ у тім, що ВР зосередила на собі майже весь негатив, який є у суспільстві. Та на сто відсотків ніхто не спрогнозує рішення Конституційного суду. Судячи з питань, які задавали судді під час відкритої частини засідання, та виходячи з політичної логіки, є вірогідність ухвалення «гібридного» рішення, коли розпуск буде визнаний неконституційним, але вибори все ж відбудуться.

Цей сценарій найбільш реальний, на мою думку. Та така практика небезпечна, бо ми

можемо в майбутньому зайти в піке напівлегальних рішень.

Чому ж нардепи оскаржили указ? Та просто рейтинг підписантів катастрофічно низький. І для них це спроба створити яскравий інформаційний привід, можливість актуалізувати себе. Це зухвало, і ці парламентарі спробують конвертувати цю історію в підтримку, зокрема на «мажоритарці».

Та що ж буде, якщо вибори відмінять? Якщо волевиявлення відбудеться зараз, то «ЕС» потрапляє у майбутню ВР, восени — не факт. «Слуга народу» матиме плюс-мінус однаковий результат. «Батьківщина» матиме деяке зростання рейтингу, бо ж буде час для додаткової комунікації та для того, щоб вийти за рамки свого електорального ядра. Партії «Голос» все одно, коли пройдуть вибори. А от політсили Смешка, Гриценка, Садового або залишаться на нинішньому рівні, або ж навіть підуть у мінус».

РЕСПОНДЕНТІВ ЗАПИТАЛИ: ЧИ ПІДТРИМУЄТЕ ВИ РІШЕННЯ ПРЕЗИДЕНТА ЗЕЛЕНСЬКОГО ПРО РОЗПУСК ПАРЛАМЕНТУ І ПРИЗНАЧЕННЯ ДОСТРОКОВИХ ВИБОРІВ ВЕРХОВНОЇ РАДИ НА 21 ЛИПНЯ 2019 РОКУ? ТОЧНО НЕ ПІДТРИМУЮТЬ РІШЕННЯ 5%, СКОРИШЕ НЕ ПІДТРИМУЮТЬ 3%, ВАГАЮТЬСЯ ІЗ ВІДПОВІДДЮ 4%, СКОРИШЕ ПІДТРИМУЮТЬ РОЗПУСК ПАРЛАМЕНТУ 9%, ОДНОЗНАЧНО ПІДТРИМУЮТЬ ІНІЦІАТИВУ ГАРАНТА 79%

про вилучені норми Регламенту забули. А от якби їх повернули, то жодних запитань ні в кого не виникало б.

УКРАЇНЦІ — ЗА РОЗПУСК

Нині абсолютно зрозуміло, що переважна більшість українців підтримує дочасні вибори до ВР. Про це свідчать, зокрема, результати опитування, проведеного соціологічною групою «Рейтинг» з 8 по 12 червня. Аудиторія: громадяни України від 18 років і старші. Вибірка репрезентативна за віком, статтю, регіонами і типом поселення. Методом особистого формалізованого інтерв'ю (face-to-face) було опитано 2500 респондентів. Помилка репрезентативності дослідження — не більше 2%. Розподіл областей: усі регіони України, окрім окупованого Донбасу та анексованого Криму.

Для початку респондентів запитали: чи підтримуєте ви рішення президента Зеленського про розпуск парламенту і призначення дострокових виборів Верховної Ради на 21 липня 2019 року? Точно не підтримують рішення 5%, скоріше не підтримують 3%, вагаються із відповіддю 4%, скоріше підтримують розпуск парламенту 9%, однозначно підтримують ініціативу гаранта 79%.

До речі, кілька тижнів тому тих, хто виступав частково за та повністю за призначення дочасних виборів, в сумі було менше на 16%.

Також українцям поставили запитання: група народних депутатів оскаржує у Конституційному суді указ президента Зеленського про розпуск парламенту і призначення дочасних виборів. Як ви розцінюєте їхні дії: вони захищають законність чи швидше намагаються продовжити свої повноваження хоча б на декілька місяців? 9% вважають, що мова йде про захист законності, 9% не мають відповіді, а 82% говорять про те, що таким чином депутати хочуть продовжити свої повноваження.

До речі, а що там із довірою до самої Верховної Ради? Так, можна звернути-

ся до ще одного дослідження, проведеного соціологічною групою «Рейтинг» з 29 травня по 3 червня 2019 року. Аудиторія: громадяни України від 18 років і старші. Вибірка репрезентативна за віком, статтю, типом поселення. Вибіркова сукупність: 2000 респондентів. Метод проведення — особисте формалізоване інтерв'ю (face-to-face). Помилка репрезентативності — не більше 2,2%. Розподіл областей: усі регіони України, окрім окупованого Донбасу та анексованого Криму.

Тоді у респондентів поцікавилися, наскільки вони задоволені діяльністю президента, прем'єра та парламенту. Так от виявилось, що найнижча підтримка саме у ВР. Цілком задоволені діяльністю парламенту 1% респондентів, скоріше за все задоволені — 3%, вагаються із відповіддю — 5%, скоріше незадоволені — 15%, зовсім незадоволені — 76%. Тож все очевидно...

ТРИ «ГОРИШКИ» ДЛЯ ПРЕЗИДЕНТА

Насправді є три варіанти розвитку подій. Перший — рішення буде визнано конституційним і вибори пройдуть

пункт указу, який стосується саме розпуску ВР. А от той пункт, в якому йдеться про призначення позачергових виборів, залишає чинним через те, що виборчий процес зупинити не можна, а також через реалізацію пасивного виборчого права громадян бути обраними. Тож вибори все ж відбудуться 21 липня.

До чого схиляються судді, сказати досить важко. Поки що навіть незрозуміло, коли точно винесуть рішення. Юристи навіть тут розходяться у датах. Одні говорять, що місяць, протягом якого має з'явитися рішення, стартовав з 29 травня — дня, коли було відкрито провадження у справі. Тож кінцева дата — 29 червня. Інші правники стверджують, що варто вести відлік від 4 червня — тоді подання було визнано невідкладним до розгляду. Тому крайній термін — 4 липня.

Тож чекаємо і сподіваємось на те, що Конституційний суд буде об'єктивним. Якесь тривога існує, бо всі ми пам'ятаємо скандальні рішення цього органу. Наприклад, скасування статті про незаконне збагачення...

Але є дещо, що суд вирішити не в змозі. Насправді Верховній Раді дев'ятого скликання, коли б вона не

Є ТРИ ВАРІАНТИ РОЗВИТКУ ПОДІЙ. ПЕРШИЙ — УКАЗ ВИЗНАЮТЬ КОНСТИТУЦІЙНИМ І ВИБОРИ ПРОЙДУТЬ У ЛИПНІ. ДРУГИЙ — УКАЗ БУДЕ ВИЗНАНО НЕКОНСТИТУЦІЙНИМ І ВОЛЕВІЯВЛЕННЯ ВІДБУДЕТЬСЯ ВОСЕНИ. ТРЕТІЙ ВАРИАНТ — СУДДІ ВИЗНАЮТЬ НЕКОНСТИТУЦІЙНИМ ЛИШЕ ПУНКТ УКАЗУ, ЯКИЙ СТОСУЄТЬСЯ РОЗПУСКУ ВР. А ПУНКТ, В ЯКОМУ ЙДЕТЬСЯ ПРО ПРИЗНАЧЕННЯ ПОЗАЧЕРГОВИХ ВИБОРІВ, ЗАЛИШАТЬ ЧИННИМ

за планом. Другий — указ буде визнано неконституційним і волевиявлення відбудеться наприкінці жовтня.

Третій варіант — складніший. Так, на думку деяких юристів, судді можуть визнати неконституційним тільки один

була обрана, треба не забути про Регламент. І раз і назавжди поставити крапку у цьому питанні. Життєво важливо чітко виписати правила існування коаліції для того, щоб у майбутньому подібних проблем не виникало.

Іван КРУЛЬКО: «21 липня люди обиратимуть прем'єр-міністра та подальший курс України»

Трохи більше ніж за місяць мають відбутися дочасні вибори до Верховної Ради дев'ятого скликання. Та під час цього волевиявлення ми обиратимемо не просто народних депутатів, а найголовніше — прем'єр-міністра та курс, яким йтиме надалі наша країна.

Таке переконання висловив заступник голови партії «Батьківщина» Іван Крулько під час політичного ток-шоу «Український формат» на телеканалі NewsOne.

«Від того, хто буде партнером у коаліції, залежатиме курс України. Якщо наша держава хоче зберегтися як незалежна, тоді має обрати європейський курс, адже він і є проукраїнським. Бо Російська Федерація, поки існує незалежна Україна, не зупиниться і надалі застосуватиме свої імперські амбіції», — зауважив народний депутат.

На думку Івана Крулька, «Слуга народу» навряд чи зможе самостійно сформувати більшість, бо в Україні мудрий народ і він не допускає авторитаризму та тотального контролю, а шукає баланси.

«Тому найімовірніша коаліція — «Слуги народу» із «Батьківщиною» та іншими проєвропейськими силами, адже Зеленський уже встиг заявити: у наступному парламенті він не планує створювати коаліцію із Опозиційним блоком», — зазначив політик.

Щодо прем'єра, то, за словами представника «Батьківщини», часу на навчання когось немає. Має прийти людина, яка з першого дня готова до цієї роботи, яка знає, кому та яку команду дати, які закони і постанови ухвалити, вміє управляти економікою, «соціалкою» і прекрасно розуміє, як посилити енергетичну безпеку України.

«Таких людей в Україні, на жаль, одиниці. «Батьківщина» має найбільш підготовленого прем'єр-міністра — Юлію Тимошенко. Вона має успішний досвід і реальними діями показувала, що можна і до вчителів обличчям повертатись, даючи надбавку 20% за престижність, і лікарів підтримувати, і встановлювати допомогу при народженні дитини, що сприятиме вирішенню демографічної проблеми, і не підвищувати тарифи при страшній економічній кризі, а тримати їх на рівні. І виплачувати людям зарплати, і долати енергетичні кризи. А також — повертати від олігархів таку власність, як «Криворізьсталь», — резюмував Іван Крулько.

Підготувала
Яна ДЖУНГАРОВА

ДУМКА ЕКСПЕРТА

Політична логіка підказує, що вибори не відмінять

Олег ПОСТЕРНАК,
кандидат історичних наук, політтехнолог,
керівник «Центру політичної розвідки»

«Для чого було робити подання, якщо так чи інакше парламентські вибори відбудуться — не зараз, так через кілька місяців? Причин багато, та головне тут — пар. Нардепи також хотіли показати зуби і впровадити в масову свідомість думку про те, що президент некомпетентний. Також це спроба внести хаос у виборчий процес...»

Насправді вважаю, що із вірогідністю у 70% Конституційний суд України визнає указ президента про розпуск парламенту конституційним. Поясню... Таке рішення можна прогнозувати, виходячи з політичної логіки та інтересів, а також самого складу КСУ.

Нагадаю, що у складі суду є судді, призначені як за часів Порошенка, так і Януковича, і вони тісно пов'язані з певними політичними силами, які саме й зацікавлені

у проведенні дочасних виборів. Бо до осені багато чого може змінитися. Тож повторюсь, вважаю, що КСУ стане на сторону президента.

Якщо вибори все ж відмінять, то, звісно, трохи зміниться електоральна картина. Так, до останнього буде невідомо, чи зможе до парламенту потрапити «Європейська солідарність», вона підбереться до межі прохідного бар'єру. Після того як в «ЄС» оголосили список, стало зрозуміло, що ця партія не провела роботу над помилками та залишається вірною кон'юнктурним інтересам.

Трошки посилять позиції «Слуга народу». Наростить ядерний електорат і партія «Батьківщина». Про це свідчить вихід цієї партії на південно-східні області. До того ж партія Юлії Тимошенко заявила, що готова підтримати коаліцію дій і надати виборцям план розвитку країни, який дозволить швидко вирішити безліч проблем.

За рахунок відтоку голосів від «ЄС» трошки виросте підтримка партії Вакарчука. Можливо, посиляться консолідаційний рух у демократичному таборі. Але восени пройти поодиноці «Самопоміч», «Силі і честі», «Громадянській позиції» буде важко».

Минулого тижня Конституційний суд України виніс рішення за позовом, ініційованим у 2016 році «Батьківщиною», під яким стоять підписи 46 парламентарів із різних фракцій, щодо визнання неконституційними деяких положень закону «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг».

З одного боку, це рішення КС, на яке чекали більше двох років, є знаковим. Адже в ньому визнається, що президент Порошенко вийшов за межі своїх конституційних повноважень. Адже указом №694 ліквідував 27 серпня 2014 року дві комісії — у сфері регулювання комунальних послуг і в сфері енергетики — й натомість створив об'єднану НКРЕКП, призначивши її головою Володимира Демчишина, який до цього трудився в компанії, що належала «кращому банку Європи» Валерії Гонтаревій.

Пізніше, наприкінці 2014 року, Порошенко поставив керувати НКРЕКП із позначкою в. о. «рошенівського» менеджера Дмитра Вовка, завдяки старанням якого ми побачили й зростання тарифів, і запровадження сумнозв'язної формули «Роттердам+». Але це було пізніше.

Указом №695 від 27 серпня 2014 року гарант призначив членами нацрегулятора ще шістьох осіб, декого з них також не можна було назвати незаангажованими. Таким чином орган, який мав би бути незалежним від будь-яких гілок влади, остаточно став підконтрольним президенту.

У 2016 році Верховна Рада ухвалила закон про НКРЕКП, яким Комісію було наділено статусом постійно діючого незалежного державного колегіального органу, що здійснює державну владу у визначених

Неконституційна НКРЕКП

законом сферах. Документ, попри намагання депутатів дати справжню незалежність нацрегулятору, закріпив за президентом право призначати Нацкомісію.

Так, законом про НКРЕКП передбачено, що членів регулятора обирає конкурсна комісія, що складається з двох осіб,

функціональним призначенням, сферою діяльності, повноваженнями має ознаки центрального органу виконавчої влади, але не підпорядковується Кабміну і не належить до системи органів виконавчої влади, не узгоджується з Конституцією України. Тобто Порошенко перевищив свої конституційні

дій гаранта злочином? Навпевно, але не в нашій країні, де Конституцію не паплюжив тільки лінивий. Більше того, навіть якщо дії Порошенка визнали злочинними, закон передбачає в цьому разі тільки відсторонення від посади президента через процедуру імпичменту, що наразі вже неактуально. Адже

КОНСТИТУЦІЙНИЙ СУД НЕ СТАВИТЬ ПІД СУМНІВ ЗАКОННІСТЬ РАНИШЕ УХВАЛЕНИХ РІШЕНЬ НКРЕКП.

ВІДПОВІДНО, МИ ЗАЛИШАЄМОСЯ ЖИТИ ЗІ СТАРИМИ ТАРИФАМИ

яких визначає президент України; двох осіб, яких визначає Верховна Рада, та однієї особи, яку визначає Кабмін. З усіх кандидатів Комісія відбирає 14 й подає список голові держави. Він своєю чергою обирає з них сім осіб і призначає їх своїм прямим указом. Також законом президенту надається право достроково припинити повноваження членів НКРЕКП.

Конституційний суд своїм рішенням констатував, що утворення постійно діючого незалежного державного колегіального органу, який за

повноваження, адже не мав права ані утворювати НКРЕКП, ані призначати чи звільняти її членів.

Здавалося б, таке рішення Конституційного суду мало б призвести до декількох наслідків. По-перше, пан Порошенко мав би відповісти за нехтування Основним Законом заради забезпечення контролю над нацрегулятором.

Згідно з Конституцією України президент несе відповідальність за вчинення державної зради або іншого злочину. Чи можуть вважатися неконститу-

Петро Олексійович, не обраний вдруге президентом, сьогодні на всіх парах рветься до парламенту, розуміючи, що притягнути його до юридичної відповідальності вже як экс-главу держави майже неможливо. І насправді законотворцям варто було б замислитися над вирішенням такого парадоксу в політиці державотворення України. Адже безкарність породжує всюдозволеність.

Другим, більш важливим наслідком рішення Конституційного суду мав би стати перегляд тарифної політики. Бо

**ПОРОШЕНКО
ПЕРЕВИЩИВ СВОЇ
КОНСТИТУЦІЙНІ
ПОВНОВАЖЕННЯ,
АДЖЕ НЕ МАВ ПРАВА
АНІ УТВОРЮВАТИ
НКРЕКП, АНІ
ПРИЗНАЧАТИ ЧИ
ЗВІЛЬНЯТИ ЇЇ ЧЛЕНІВ**

якщо НКРЕКП було створено з порушеннями Основного Закону, її рішення також повинні вважатися нелегітимними. І це фактично може стати непоганим інструментом зниження тарифів, встановлених регулятором. Але біда в тому, що Конституційний суд не ставить під сумнів законність раніше ухвалених рішень НКРЕКП. Відповідно, дива не станеться, й ми залишимося жити зі старими тарифами.

Більше того, НКРЕКП як працювала, так і працюватиме. Адже Конституційний суд, розуміючи, що визнання неконституційними деяких положень закону про Комісію додасть безладу в далеко не бездоганній роботі регулятора, вирішив скасувати їх тільки з 1 січня 2020 року. Цей термін суд дав на врегулювання нардепами прогалін у законодавстві. Але враховуючи те, що парламент нинішнього скликання проведе своє останнє засідання перед канікулами 12 липня, є стійке враження, що до розгляду цього питання напередодні виборів депутати так і не дійдуть. Та й новий склад Верховної Ради у першу чергу візьметься до створення коаліції, що займе певний час. Тому питання легітимізації роботи НКРЕКП затягнеться, що може призвести до хаосу в такій чутливій сфері, як регулювання тарифоутворення й існування енергоринків.

Олена САФОНОВА

«Укртрансгаз» нещодавно заявив про свій переддефолтний стан. У той час, коли НАК хизується, що тільки за п'ять місяців поточного року направила до держбюджету майже 50 млрд грн податків та зборів, її «донька» звітує про багатомільйонні борги. На жаль, інформація про не найкращий фінансовий стан «Укртрансгазу» надходить регулярно, але чомусь їй не приділяють належної уваги.

Декілька років поспіль «Укртрансгаз» (УТГ), який забезпечує нашої державі прибутки на рівні 2,7 млрд доларів за транзит блакитного палива, демонструє збитковість через прискорену амортизацію активів та небаланси з яскраво вираженим корупційним присмаком. «Нафтогаз», який за спецзобов'язаннями мав постачати підприємствам ТКЕ ресурс за пільговою ціною, підписував далеко не всі акти прийому-передачі

ресурсу. Тому документально НАК газ ніби не постачала, а підприємства ТКЕ його несанкціоновано відбирали з української ГТС. Ресурс, який спожито, але не оплачено, враховувався «Укртрансгазом» як небаланс. Щоб його усунути, УТГ зобов'язаний придбати технологічний газ вже за комерційною ціною в «Нафтогазу», який записував собі цю операцію в чистий прибуток! За підрахунками експертів, створення штучного небалансу дозволяло втричі завищувати вартість блакитного палива.

Перехід газового ринку на добуве балансування мав би змінити ситуацію. Але і зараз УТГ, заявляючи про надзвичайну ситуацію державного рівня, причинами дефіциту коштів називає небаланси та несанкціонований відбір блакитного палива операторами ГРМ із мереж «Укртрансгазу».

Вічний переддефолт

Другою причиною називають необґрунтовані тарифи на послуги транспортування газу для точок входу і виходу. У компанії кажуть, що найбільший борг у них склався перед «Нафтогазом», обсяг негативного небалансу якого, за підсумком двох місяців, становить 176,8 млн грн.

За словами експерта у сфері енергетики Юрія Корольчука, «Укртрансгаз» вже давно перебуває у перманентному стані дефолту завдяки «потужним» і «тектонічним» реформам «Нафтогазу» і Коболева, завдяки яким НАК як пилосос висмоктує у компанії всі гроші.

«Але криза «Укртрансгазу» — це лише верхівка айсберга проблем на внутрішньому ринку газу. Облгази або ОГМ вже давно констатують збитковість тарифів на розподіл (транспортування) газу. Це призвело до того, що облгази нарощують заборгованість

перед «Укртрансгазом». Усі учасники ринку ходять по замкнутому колу. НКРЕКП не затверджує економічно обґрунтований тариф для облгазів, який на сьогодні має становити 1,5 грн/куб. м, а насправді є утричі меншим. Низький тариф призвів до того, що облгази отримали збитки на суму понад 12 млрд грн. Фактично дії регулятора можуть спричинити колапс усіх учасників газотранспортної галузі», — констатував він на своїй сторінці у «Фейсбуці».

Експерт додав, що в той час як вал проблем та боргів накриває «Укртрансгаз», облгази і постачальників блакитного палива промисловим споживачам, найбільшу вигоду від такої ситуації хоче отримати «Нафтогаз», який зацікавлений у банкрутстві облгазів і отриманні контролю над газовими мережами.

Олекса ГОНСЬКИЙ

Те, що на найближчі декілька років припадають пікові виплати по зовнішнім боргам, не є секретом. Нещодавно Кабмін на своєму засіданні ухвалив Середньострокову стратегію управління державним боргом на 2019–2022 роки. Але постає питання: чи розроблено цю стратегію для виконання чи просто оприлюднено задля піару з метою довести виборцям власну ефективність.

У Стратегії, яку розробив Мінфін та затвердив уряд, вкотре наголошується, що в Україні спостерігається макрофінансова стабілізація й стійке економічне зростання.

За словами міністра фінансів Оксани Макарової, після свого пікового значення у 69,2% ВВП наприкінці 2016 року держборг знизився до 52,3% ВВП на кінець 2018 року.

«Цей індикатор є одним із ключових для інвесторів, адже показує здатність країни повертати борги. Це також свідчить і про зменшення боргового навантаження на бюджет», — констатувала вона.

У планах уряду співвідношення боргу до ВВП не перевищить до кінця 2022 року 43%.

Задля цього у Стратегії визначено чотири основні цілі управління державним боргом. Перша — збільшення частки державного боргу у національній валюті. Друга — продовження середнього строку погашення боргу і забезпечення рівномірного графіка його погашення. Третя — залучення довгострокового пільгового фінансування. І четверта — продовження розвитку міцних взаємовідносин з інвесторами та подальше удосконалення політики управління державним боргом.

Правда, аналогічні цілі було прописано в документі з аналогічною ж назвою, який уряд ухвалював рік тому. Але тоді Стратегія розраховувалася на 2018–2020 роки. Відповідно, не виконавши попередній план, Кабмін вирішив розробити новий.

Враховуючи те, що зовнішні борги складають 59,1% від загальної суми державного боргу, що значно перевищує середній показник для країн-аналогів у регіоні та регіональних лідерів, у Мінфіні розуміють залежність України від зовнішніх шоків. Тому в плані дій на поточний та наступні три роки передбачено побудову кривої ОЗДП в

євро, збільшення обсягів розміщення ОВДП у гривні, в тому числі шляхом збільшення участі міжнародних інвесторів на внутрішньому ринку України, а також продовження розміщення ОЗДП у доларах США.

«За сприятливих ринкових умов можна здійснювати активні операції з управління державним боргом шляхом викупу державних цінних паперів. Метою є подальше вирівнювання графіка погашення державного боргу України та зменшення пікових навантажень на держбюджет. Інші заходи в рамках цієї Стратегії будуть націлені на зміцнення взаємовідносин з інвесторами, а також на покращення рейтингу України як позичальника», — зазначається в тексті Стратегії.

Фінансовий експерт Олексій КУЩ у коментарі «ВВ» констатував, що середньострокова стратегія управління державним боргом на 2019–2022 роки насправді є лебединою піснею нинішнього Міністерства фінансів. І хоча в документі прописано доволі багато непоганих ідей щодо заміни зовнішнього боргу на гривневий, продовження строків погашення заборгованості, заміни дорогих боргів дешевими тощо, але практичні дії уряду свідчать про протилежне.

«Ми бачимо, що на внутрішньому ринку розміщуються ОВДП до 20% доходності. Відповідно, ні про який дешевий борг мови не йде. Також ми бачимо, що наразі Мінфін розмістив семирічні єврооблігації. А це ще коротше, ніж середньозважений строк зовнішніх боргів, які складають вісім років та більше. Тобто із короткими строками не складається. Виходить, внутрішні борги отримують доволі дорогі, а зовнішні — доволі короткі», — пояснив експерт.

За його словами, попри хижування уряду зниженням співвідношення держборгу до ВВП країни, насправді це пояснюється щасливим і доволі рідкісним поєднанням декількох макроекономічних чинників.

«За останні кілька років у нас був доволі високий дефлятор ВВП, який формувався в результаті високих показників інфляції. Якщо порівняти номінальний ВВП 2017 року із номінальним ВВП 2018-го, то в гривневому значенні цей показник виріс приблизно на 20%. Водночас курс національної валюти у 2018-му укріпився на 1,5%», — констатував Олексій Кущ.

Він пояснив, що сума заборгованості складається з внутрішнього, зовнішнього й гарантованого боргу. Внутрішній більшою мірою сформований у гривні, тому від курсових коливань він не залежить, а зовнішній і гарантований, навпаки, переважно сформовані у валюті й залежать від курсу. Коли минулого року гривня укріпилася на 1,5%, сума валютного боргу в гривневому еквіваленті скоротилася через ревальвацію курсу гривні.

А номінальне значення ВВП, навпаки, було роздуте за рахунок інфляції на 20%.

«Відповідно формула співвідношення боргу до ВВП різко покращилася — з понад 60% до 52% за рахунок факторів, які взагалі не пов'язані з погашенням чи залученням боргу. Адже за високої інфляції й стабільного курсу нацвалюти ця пропорція покращується сама собою. Проте Мінфіну було важливо закріпити цей стан у Стратегії й спрогнозувати, що наступного року співвідношення боргу до ВВП складе 47%. Це робиться задля того, щоб продемонструвати власну ефективність

заради подальшої політичної кар'єри», — додав експерт.

За словами Олексія Куща, чисто математично співвідношення боргу до ВВП буде на рівні 66–80% ВВП. Адже цей критерій обраховується з показників дефіциту бюджету на рівні 3% й зростання економіки на 5%. Але ми можемо забезпечити лише дефіцит бюджету на рівні 2–3% й темпи зростання економіки найближчими роками на 2,5–3%.

Тобто відбуватиметься не погашення боргів, а їх рефінансування.

«Щоб за таких доволі низьких темпів економічного росту погашати борги й зменшувати цю пропорцію, потрібно мати стійкий профіцит бюджету. Для цього потрібно або забезпечити швидке зростання економіки, або домогтися стійкого профіциту держбюджету за рахунок згортання соціальних видатків», — пояснив він.

На думку експерта, команда нового президента декларує набір окремих ідей, які не об'єднуються в економічну модель на кшталт «Нового курсу» Юлії Тимошенко.

«Західні економісти й навіть критики Тимошенко високо оцінили цей інтелектуальний продукт. Але така програма, як «Новий курс», може бути реалізована тільки за умови базових змін філософії влади, коли політики діють в інтересах держави, а не промислово-фінансових груп й олігархів. «Новий курс» — інклюзивний продукт, коли команда думає про пришвидшення економічного зростання, щоб упродовж декількох років досягти успіху в подоланні бідності та призупинити трудову міграцію», — підсумував Олексій Кущ.

Аріна МАРТОВА

Юлія ТИМОШЕНКО:
«Новий курс» передбачає систему оптимізації держборгу»

Восени новий президент та новий уряд мають розпочати новий переговорний процес із МФВ, який би стимулював розвиток української економіки та зниження тарифів.

Про це Юлія Тимошенко заявила під час прямого ефіру на телеканалі NewsOne.

«Змінився президент, поміняється уряд і парламент. Потрібно розпочати новий високопрофесійний переговорний процес, щоб нова програма співпраці не передбачала ані підвищення тарифів, ані скорочення соціалізму та соціальних гарантій для людей. І такі переговори можливі. Нові переговори потрібні, щоб продовжити співпрацю, доки не буде покритий дефіцит у фінансах за рахунок детінізації та підйому економіки», — зауважила вона.

Лідер «Батьківщини» нагадала, що «Новий курс» передбачає систему оптимізації держборгу, який сьогодні є непосильним для країни.

Голова партії назвала основні кроки, які потрібно робити для того, щоб в Україні не було дефіциту грошей і в подальшому не потрібно було звертатися до МВФ.

По-перше, поміняти короткострокові запозичення на довгострокові, зазначає Юлія Тимошенко. По-друге, поміняти дорогі гроші, які, на жаль, залучені попередньою владою, на гроші з адекватною вартістю, які не руйнуватимуть фінанси країни.

«МВФ працює в Україні, тому що в нас колосальний дефіцит фінансових ресурсів. Ми можемо вийти з цієї ситуації, якщо переглянемо податкову систему й митну політику, завдяки чому зможемо виявити 43% тіньової економіки. А це на 43% більша дохідна частина бюджету. Реалізувати це можна, заклавши контрабанду в Україну й змінивши Податковий кодекс, щоб база оподаткування вийшла з тіні», — сказала політик.

Юлія Тимошенко запевнила, що вихід є з кожної ситуації: «Наша стратегія передбачає вихід із глухого кута. Є шлях, ресурси, мета вийти на зовсім інший розвиток і країни, і на інший рівень заможності українських родин».

СЕРЕДНЬОСТРОКОВА СТРАТЕГІЯ УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНИМ БОРГОМ НА 2019–2022 РОКИ НАСПРАВДІ Є ЛЕБЕДИНОЮ ПІСНЕЮ НИНІШНЬОГО МІНФІНУ. І ХОЧА В ДОКУМЕНТІ Є НЕПОГАНІ ІДЕЇ ЩОДО ЗАМІНИ ЗОВНІШНЬОГО БОРГУ НА ГРИВНЕВИЙ, ПРОДОВЖЕННЯ СТРОКІВ ПОГАШЕННЯ ЗАБОРГОВАНІСТІ, ЗАМІНИ ДОРОГИХ БОРГІВ ДЕШЕВИМИ ТОЩО, АЛЕ ПРАКТИЧНІ ДІЇ УРЯДУ СВДІЧАТЬ ПРО ПРОТИЛЕЖНЕ. ВНУТРІШНІ БОРГИ ОТРИМУЄМО ДОВОЛІ ДОРОГІ, А ЗОВНІШНІ — ДОВОЛІ КОРОТКІ

Не секрет, що у великій родині Євросоюзу, що декларує рівність прав усіх країн-учасників, думка держав східного блоку подекуди, м'яко кажучи, не враховується. Яскравим прикладом є тема «Північного потоку – 2» і розподіл міграційних квот. Досвід Польщі за керівництва Анджея Дуди демонструє, що можна грати за своїми правилами, якщо ти заручився підтримкою найпотужнішого союзника, який також має свій інтерес у Старому Світі.

Націоналіст Анджей Дуда є лідером рейтингу у своїй країні. У складі ЄС він потужно працює для своєї держави, не соромлячись сваритися із найбагатшими членами ЄС, які власне й роблять європолітику. Попри «історичний» минулорічний скандал між Україною й Польщею, Варшава з країнами Балтії є найпотужнішим нашим союзником у протистоянні російській агресії й лобістом українських інтересів у європросторі та світі.

Минулого тижня Анджей Дуда під час візиту до Америки зустрівся із президентом США Дональдом Трампом. І те, про що вони домовилися, є доволі знаковим, зокрема й для України.

Йдеться про збільшення американського військового контингенту у Польщі, яка є членом НАТО, на 1000 осіб. (З 2017 року на території країни на ротацийних засадах були розміщені близько 4000 американських військових.) Задля цього буде створено постійну базу США.

ПОЛЬСЬКА ВДАЧА

ЗБІЛЬШЕННЯ ПРИСУТНОСТІ АМЕРИКАНСЬКИХ ВІЙСЬКОВИХ У ПОЛЬЩІ НЕ ЛИШЕ ПІДВИЩУЄ ЗАХИЩЕНІСТЬ КРАЇНИ, А Й У ПЕРСПЕКТИВІ МОЖЕ ПРИСЛУЖИТИСЯ КРАЇНАМ-СУСІДАМ. НАПРИКЛАД, У РАЗІ, ЯКЩО РОСІЙСЬКІ ВІЙСЬКА ПЕРЕЙДУТЬ ВІД ПРОВОКАЦІЙ ДО ДІЙ. ТАКОЖ АМЕРИКАНЦІ З ТЕРИТОРІЇ ПОЛЬЩІ ЗМОЖУТЬ ШВИДКО ДІСТАТИСЯ УКРАЇНИ, КОЛИ ПОТРІБНА БУДЕ ДОПОМОГА

Польща, на відміну від західного блоку ЄС, прекрасно розуміє, що таке російська агресія. Збільшення присутності американців не лише підвищує захищеність країни, а й у перспективі може прислужитися країнам-сусідам, якщо російські війська перейдуть від провокацій до дій. Недарма ж наразі Калінінградська область є одним із найбільш милітаризованих регіонів у Європі. Також американці з території Польщі зможуть швидко дістатися

України, коли потрібна буде допомога.

Крім того, американська і польська сторони оголосили про створення в Польщі ескадри безпілотних літальних апаратів MQ-9 ВПС США, призначеної для розвіддільності. Ну і задля модернізації Війська Польського було досягнуто домовленості щодо закупівлі до 2026 року 32 американських бойових літаків п'ятого покоління F-35, від яких може відмовитися Туреччина. Вона наразі

демонструє тактичне загравання із РФ щодо закупівель російських зенітно-ракетних комплексів С-400.

Зрозуміло, що в політиці немає братів-сестер та друзів, є партнери, в кожного є свій інтерес. Польщі доведеться вкласти чимало коштів у підвищення власної обороноздатності за допомогою США. Більше того, задля енергобезпеки Варшава домовилася з Вашингтоном про закупівлю додаткових 2,5 млн тонн зрідженого газу. Ці постав-

ки розпочнуться в 2023 році після завершення контракту польської PGNiG із російським «Газпромом». З урахуванням нового контракту Польща матиме 9 млн тонн зрідженого газу (еквівалент 12 млрд куб. м природного газу. — Прим. ред.) щорічно, це повністю забезпечить потреби країни і без російського палива.

Ну і на додаток Варшава й Вашингтон домовляються про безвізовий режим із США.

Безумовно, ця зустріч двох президентів була певним політичним тролінгом Старого Світу, вірніше, Німеччини, яка завдяки політиці Ангели Меркель підтримує Україну й водночас лобіює «Північний потік – 2». Так, додатковий американський контингент до Польщі можуть перекинути з Німеччини, яка, за словами Трампа, не виконує зобов'язань перед НАТО.

Гостро висловився президент Америки й на адресу Німеччини й «Північного потоку». Адже не можна одночасно волати про російську загрозу й не вкладатися в обороноздатність, а до того ще й купувати в країні-агресора паливо, підсаджуючи всю Європу на російський ресурс.

Тому ця зустріч й досягнені домовленості стануть гарним уроком для Німеччини й Євросоюзу взагалі. Але це не означає, що Штати вносять розбрат в ЄС. Навпаки, може, таке американсько-польське співробітництво змусить західний блок Євросоюзу замислитися й робити спільну справу, дослухаючись до кожного члена. Для України ж такий досвід Польщі може стати непоганим дороговказом, щоб не зраджуючи євроінтеграційний шлях, домагатися більшого для себе.

Катерина МІЦКЕВИЧ

Наймасштабнішу політичну кризу в Молдові, яка фактично призвела до двовладдя, схоже, врегульовано. Стара влада йде, навіть Конституційний суд відмінив свої попередні рішення, тим самим легітимуючи уряд Маї Санду.

Передумови політичної кризи були помітні ще в лютому, коли за результатами виборів до парламенту Молдови пройшли чотири партії. Найбільшу кількість мандатів отримала проросійська Партія соціалістів Республіки Молдова (ПСРМ), яку очолює Зінаїда Гречана, лідером якої до 2016 року був президент країни Ігор Додон. Другою за кількістю депутатів стала Демократична партія Молдови Володимира Плахотнюка. Третє місце посів прозахідний блок партій ACUM («Зараз») — лідери Мая Санду і Андрій Нестасе. Четвертою стала партія «ШОР», але враховуючи те, що в її представників всього п'ять мандатів, головні баталії й перемовини про формування коаліції точилися саме в трьох вище вказаних партіях.

Згідно із Основним Законом Молдови, у разі неможливості сформувати парламентську більшість упродовж трьох місяців Конституційний суд може ухвалити рішення про розпуск головного законодавчого органу країни й дати добро

на проведення дострокових виборів. Здавалося б, коаліція без партії Плахотнюка, в руках якого зосереджена вся влада в країні, була майже неможливою. Але, як то кажуть, щось пішло не так. З партією олігарха, попри нескінченні раунди перемовин, коаліцію утворювати не хотіли.

І ось КС, який, подекуди, також підпорядкований Плахотнюку, заявив, що останнім терміном формування уряду є 7 червня, а 8-го оголосив про розпуск парламенту. І саме в цей день на екстремному засіданні відбулося створення коаліції двох антагоністів — ПСРМ та ACUM, прем'єр-міністром було призначено Маю Санду. Щоправда, засідання проводилося в напівтемній сесійній залі (технічні працівники вирішили не виходити на роботу). Депутати з новоствореної коаліції заявили про визнання Молдови «захопленою державою», прозоро натякаючи на те, що всі ключові посади країни контролюються Плахотнюком.

Наступний випад був вже з боку Конституційного суду. Він визнав неконституційними всі призначення нової коаліції, навіть ті, яких ще не було. Також КС відсторонив Додона з посади президента й призначив замість нього виконуючого обов'язки

прем'єр-міністра демократа Павла Філіпа, який видав указ про розпуск парламенту й призначив дату дострокових виборів на 6 вересня. Але депутати та новий уряд проігнорували таке рішення, що дало змогу вже Плахотнюку казати про узурпацію влади новою коаліцією.

Через це у Молдові спостерігалось двовладдя: і старий, і новий Кабміни проводили засідання, і стара, і нова влада вважали себе легітимними. Невідомо, як розвивалася б політична ситуація в цій країні, якби не відмова Демократичної партії від влади та заява про відставку уряду Філіпа, яка поклала легітимізацію уряду Маї Санду на Конституційний суд, який буквально за п'ять хвилин відмінив своє рішення щодо неконституційності всіх призначень нової коаліції задля розблокування роботи державних інституцій. Сам Плахотнюк, який із своєю командою готувався боротися за владу до останнього, після зустрічі з послом США в Молдові здався й навіть виїхав із країни. Правда, пообіцяв повернутися й стати активною опозицією...

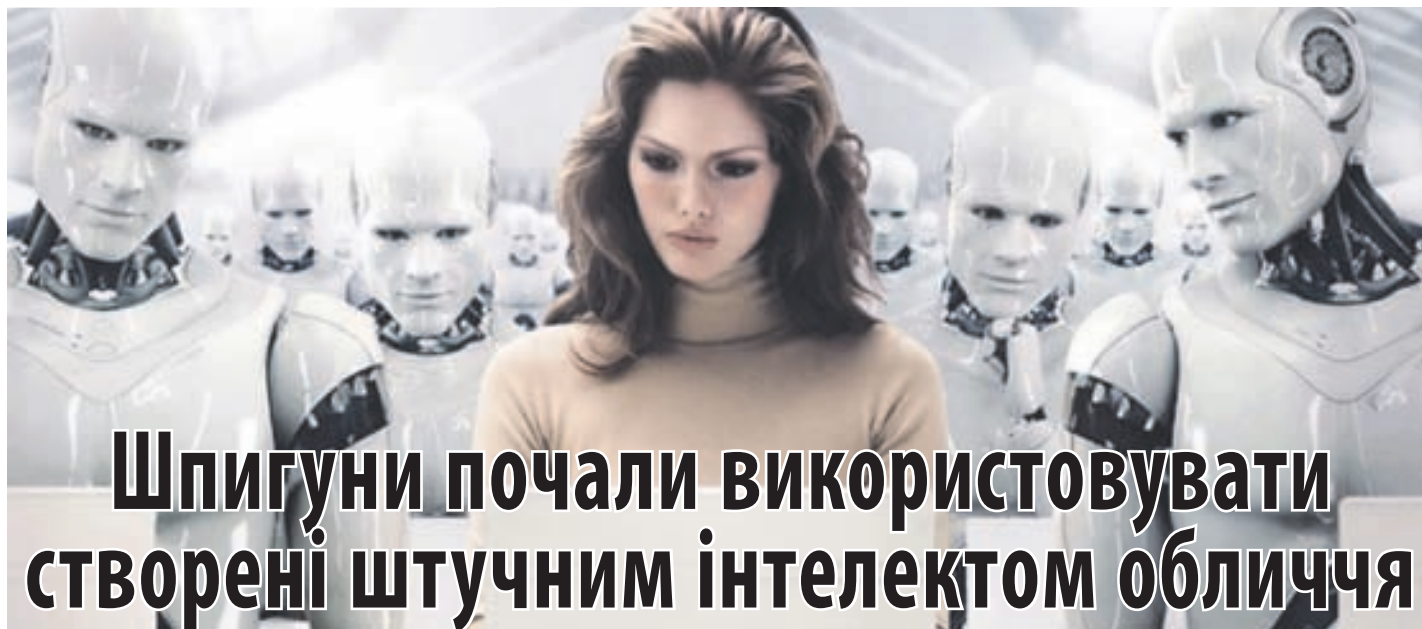
До речі, поки вирували пристрасті, світ закликав врегулювати політичну кризу в Молдові шляхом переговорів й дуже обе-

режно починав вважати нову коаліцію легітимною. І тут доволі цікавим є те, що таку підтримку висловили Єврокомісія, найбільша фракція Європарламенту, посольство США в Молдові та... Росія. І не просто на рівні посольства. Путін пообіцяв підтримати проросійського Додона і його партнерів по коаліції в боротьбі «з олігархічними структурами, які узурпували владу».

Зрозуміло, що зараз Молдова може святкувати кінець двовладдя. Але невідомо, як довго може протриматися коаліція, одна частина якої тягне республіку до обійм путінської Росії, а інша не має наміру зраджувати обраному курсу євроінтеграції. Звичайно те, що саме Санду очолює уряд, дає певну надію на подальшу долю Молдови. Але доки в цій державі будуть популярні проросійські настрої, Путін намагатиметься максимально розіграти молдовську карту задля того, щоб знов зробити республіку частиною своєї імперії. Тому, попри розв'язання політичної кризи в Молдові, Україні варто дуже уважно слідкувати за розвитком подій, адже доля й курс нашого сусіда може прямо позначитися на нас.

Антоніна МІРОШНИЧЕНКО

Молдовський вузол

Шпигуни почали використовувати створені штучним інтелектом обличчя

Кеті Джонс здавалася глибоко пов'язаною з політичною сценою Вашингтона. Рудоволоса жінка приблизно 30 років збудувала непогану кар'єру в найбільш поважних аналітичних центрах: від центристського Brookings Institution до правого Heritage Foundation. Вона мала зв'язок із помічником держсекретаря США, сенатором і економістом Полом Вінфрі, кандидатуру якого розглядали на посаду в американському Федеральному резерві. Але Кеті Джонс не існує. Її особистість була вигадана для цілої армії фантомних сторінок у соціальній мережі для професіоналів LinkedIn.

Експерти, які перевірили активність сторінки Джонс на сайті, кажуть, що вона досить типова для шпигунів, які використовують платформу, мов глобальну картотеку.

«Це дуже схоже на певного роду державну операцію», — сказав Йонас Парелло-Плеснер, який працює програмним директором данського аналітичного центру «Фонд альянсу за демократію». Його організація кілька років тому теж стала жертвою шпигунської операції через LinkedIn.

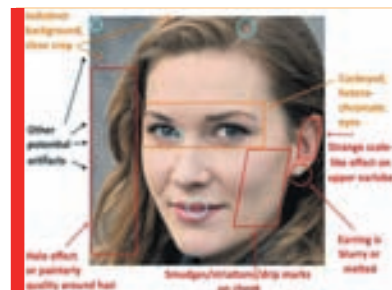
Директор Центру національної безпеки й контррозвідки США Вільям Еваніна сказав Associated Press (AP), що іноземні шпигуни постійно використовують фальшиві сторінки в соціальних мережах. При цьому він звинуватив Китай у «масштабному» шпигунстві через LinkedIn.

«Замість того щоб відправляти шпигунів у якийсь гараж на території США, щоб вони вербували одну ціль, значно ефективніше сидіти за комп'ютером у Шанхаї й розсилати запити дружби 30 тисячам цілей», — пояснив Еваніна.

Минулого місяця відставний офіцер ЦРУ Кевін Маллорі був засуджений до 20 років ув'язнення за передачу Пекіну деталей про таємні операції. Він це зробив, коли китайський агент зв'язався з ним через LinkedIn, вдаючи кадрового рекрутера.

LinkedIn орієнтований на тих, хто шукає роботу або працівників, людей, які часто розсилають резюме, створюють великі мережі контактів і пропонують проекти невідомим людям. Цей підхід допомагає мільйонам із зайнятістю. Однак це також відкриває широке поле для діяльності шпигунів. І це тривожить західні розвідувальні управління. Чинovníки

у Великій Британії, Франції й Німеччині висловили застереження про те, що тисячі людей стали цілями іноземних шпигунів через LinkedIn. У заяві соціальна мережа запевнила, що активно працює над видаленням фальшивих сторінок. І за перші три місяці 2019 року таких було тисячі. Також соціальна мережа радить людям «додавати в контакти лише лю-

ФОТОГРАФІЯ НА СТОРІНЦІ КЕТІ ДЖОНС БУЛА СИНТЕЗОВАНА КОМП'ЮТЕРНОЮ ПРОГРАМОЮ ПІД НАЗВОЮ GAN. ВОНА СТВОРЮЄ РЕАЛІСТИЧНІ ЗОБРАЖЕННЯ ОБЛИЧ АБСОЛЮТНО ВИГАДАНИХ ЛЮДЕЙ

дей, яких знаєте і яким довіряєте, а не просто всіх підряд».

Сторінка Кеті Джонс була досить скромною. У неї було лише 52 контакти. Але деякі особи із цього списку були досить впливовими й надали ваги її сторінці, що переконало інших прийняти її запит на контакт. AP поговорило із 40 людьми, які були у списку Джонс. Багато з них визнали, що додають у контакти навіть незнайомих.

«Я, напевне, найгірший користувач LinkedIn в історії соціальної мережі», — сказав Вінфрі, який був заступником директора Ради внутрішньої політики в адміністрації Дональда Трампа. 28 березня він додав Кеті Джонс у свої контакти.

Лайонел Феттон, який викладає далекосхідну політику у Вебстерському університеті в Женеві, визнав, що засумнівався у тому, чи Джонс справді існує.

«Я спочатку вагався. Але потім подумав: кому це шкодить?» — пригадав він.

Парелло-Плеснер зауважує, що потенційна шкода може бути серйозною. Адже підтвердження запитів надає фальшивкам певної ваги. Інші користувачі можуть розглядати контакт як певного роду підтримку.

Першим фальшивість сторінки Кеті Джонс викрив спеціаліст із питань Росії й Chatham House Кір Гілс. Отримавши запит від Кеті Джонс на LinkedIn, він вирішив, що її сторінка досить дивна. Адже на ній було вказано, що Кеті Джонс роками працювала науковим співробітником з питань Росії й Євразії у Центрі стратегічних і міжнародних досліджень у Вашингтоні. Але Гілс подумав, що якби це було правдою, він би знав такого фахівця. Прес-секретар

У США є спосіб натиснути на Німеччину і поховати «Північний потік — 2»

Погрози президента США Дональда Трампа обкласти санкціями сумнівний газопровід «Північний потік — 2» вказують на те, що змагання за поставки палива в Європу загострюється. Блокування трубопроводу, який прокладають дном Балтійського моря, стане ударом для Росії. Вона залишиться залежною від України в ролі газотранспортного коридору.

А саме зараз Київ і Москва ведуть суперечку щодо транзиту палива. Трамп також хоче відхопити частку ринку для зрідженого газу з південного узбережжя США, звідки перша міжнародна поставка була здійснена ще у 2016 році.

У будь-якому разі споживачі в Європі зараз виграють. Адже ціни на енергоносії на континенті зберігаються на найнижчому рівні за останні три роки. Поки Трамп і чиновники з його адміністрації місяцями погрожували санкціями без будь-яких уточнень, «Газпрому» дедалі важче добитися завершення «Північного потоку — 2» до кінця поточного року.

«Хоч «Газпром» каже, що санкції США не вплинуть на його здатність профінансувати проект, компанія зіштовхнеться з труднощами на глобальних кредитних ринках», — вважає президент консалтингової компанії у сфері енергетики GasVista LLC Леслі Палті-Гузман.

Трамп визначив проблему «Північного потоку — 2» як таку, що стосується Німеччини. Це додає напруги до суперечок між Вашингтоном і Берліном у низці питань: від торгівлі й безпеки до імміграції. США занепокоєні, що уряд Ангели Меркель не витрачає достатньо на оборону в регіоні на тлі загроз з боку Росії. А «Північний потік — 2» принесе режиму Володимира Путіна колосальні доходи.

«Я кажу: «Як ви можете таке робити?» Ми захищаємо Німеччину від Росії. А Росія отримує мільярди доларів від Німеччини», — сказав хазяїн Білого дому.

«У нас надзвичайні запаси зрідженого газу. І багато країн Європи хочуть його. Німеччина вирішила купувати великий відсоток потрібної їй енергії у Росії. Але Німеччина, зробить вона це чи ні, має всі можливості заблокувати це. Вони не повинні купувати цей газ», — додав Трамп.

Доля «Північного потоку — 2» може бути також пов'язана з іншими суперечками у відносинах між Трампом і Меркель. А особливо це стосується невдоволення Трампа торговельним дефіцитом США з Німеччиною, створеним автомобільними компаніями BMW і Volkswagen.

«Якщо Трамп пов'яже мита на німецькі автомобілі з газовою трубою, Меркель може здатися», — вважає партнер компанії Megawatt-X Лорен Сігален.

«Меркель не любить конфронтації. Вона може відштовхнути проблему далі, передавши її своєму наступнику і сподіваючись, що все зміниться, коли у Білому домі буде хтось інший», — додала вона.

Ванесса ДЕЗЕМ, Метью КАРР,
Анна ШИРАЄВСЬКА
Bloomberg, США

ЧИНОВНИКИ У ВЕЛИКІЙ БРИТАНІЇ, ФРАНЦІЇ Й НІМЕЧЧИНІ ВИСЛОВИЛИ ЗАСТЕРЕЖЕННЯ ПРО ТЕ, ЩО ТИСЯЧІ ЛЮДЕЙ СТАЛИ ЦІЛЯМИ ІНОЗЕМНИХ ШПИГУНІВ ЧЕРЕЗ LINKEDIN. У ЗАЯВІ СОЦІАЛЬНА МЕРЕЖА ЗАПЕВНИЛА, ЩО АКТИВНО ПРАЦЮЄ НАД ВИДАЛЕННЯМ ФАЛЬШИВИХ СТОРІНОК. І ЗА ПЕРШІ ТРИ МІСЯЦІ 2019 РОКУ ТАКИХ БУЛО ТИСЯЧІ

У 1997 році на великі екрани вийшов фантастичний комедійний бойовик «Люди в чорному» з Віллом Смітом та Томмі Лі Джонсом у головних ролях. Цей фільм розповідав про діяльність секретного неурядового агентства, яке рятує світ від ворожих прибульців та співпрацює з добрими позаземними істотами. У 2002-му та 2012 році нам показали продовження цієї фантастичної пригоди. І сама франшиза вже стала фактично культовою! Тож не дивно, що кінобоси вирішили дати друге дихання «Людям в чорному» («ЛВЧ») і зробити перезавантаження.

Дія стрічки «Люди в чорному: Інтернешнл» відбувається в наш час. Моллі (Тесса Томпсон) просто одержима темою прибульців, і усе своє доросле життя зайнята пошуком секретного агентства «ЛВЧ». Річ у тім, що в дитинстві вона випадково зіштовхнулася з позаземною істотою і відтоді цікавість не полишає її. Щоб досягти своєї мети, вона навіть мережу NASA «хакнула»... І от одного чудового дня вона таки знаходить секретне агентство.

Керівник американського підрозділу «ЛВЧ» агент Оу (Емма Томпсон) спочатку хотіла стерти пам'ять у непроханої гості. Але згодом все ж вирішила дати їй шанс: взяла на практику й одразу ж відіслала до лондонського філіалу, аби Моллі, яку віднині називають агентом Ем, повчилася у тамтешнього директора Ті (Ліам Нісон).

Ем, звісно, щаслива, однак вона не хоче протирати штани в офісі, й більш за все бажає випробувати свої сили у реальній справі. Тож дівчина знайомиться із красунчиком агентом Ейч (Кріс Гемсворт), який саме отримав секретне завдання. Щоправда, мова йде

не про порятунок світу, а про те, щоб вигуляти вір-прибульця Вангуса в нічному клубі.

Здавалося б, нічого складного, але все йде не за планом — прибульця вбивають. Та перед смертю Вангус віддає Ем надпотужну зброю і просить її сховати. Річ у тім, що в агентстві завівся «кріт». І от тепер Ем та Ейч треба буде справді врятувати світ та знайти зрадника. У цьому їм допоможе говірливий Пішачок. Пригода буде досить небезпечною та

як завжди захоплююю, бо ж головні герої не сидітимуть на місці й не товктимуть воду у ступі, а мандруватимуть — з Великої Британії вони вирушать до Марокко, потім до Італії і наостанок побувають у Франції!

Здавалося б, «Людей в чорному» без Вілла Сміта та Том-

Тор і Валькірія ще раз врятують світ

мі Лі Джонса просто не може бути. Та виявилось, що нові головні герої зовсім не поступаються культовим.

До речі, Ейч та Ем — неймовірно цікава парочка. Ці двоє

Це один із найбільш затребуваних акторів нашого часу і йому дістаються лише круті ролі. А ще він красунчик, за яким сохне чимала армія прихильниць. Окрім того, Гемс-

знову зустрілися з Еммою Томпсон, а ще познайомилися з персонажем Ліама Нісона. Невелику епізодичну, але досить помітну роль Різи зіграла Ребекка Фергюсон. Як бачите, акторський склад просто чудовий.

Загалом стрічка «Люди в чорному: Інтернешнл» справляє дуже приємне враження. Однозначно можна сказати, що перезавантаження вдалося. Режисер Фелікс Гері Грей, який зняв восьмий «Форсаж», а також стрічки «Законослухняний громадянин» та «Пограбування по-італійськи», дав франшизі свіже дихання. Нова стрічка динамічніша, навіть дещо схожа на «бондіану». Також «ЛВЧ» стали ще більш іронічними та веселими. Та й в плані атракціону до фільму немає жодних претензій. Тож плекаємо надію, що це далеко не остання частина цієї захопливої франшизи.

ЗДАВАЛОСЯ Б, «ЛЮДЕЙ В ЧОРНОМУ» БЕЗ ВІЛЛА СМІТА ТА ТОММІ ЛІ ДЖОНСА ПРОСТО НЕ МОЖЕ БУТИ. ТА ВИЯВИЛОСЯ, ЩО НОВІ ГОЛОВНІ ГЕРОЇ ЗОВСІМ НЕ ПОСТУПАЮТЬСЯ КУЛЬТОВИМ. ДО РЕЧІ, ЕЙЧ ТА ЕМ — НЕЙМОВІРНО ЦІКАВА ПАРОЧКА. ЦІ ДВОЄ — ТОР ТА ВАЛЬКІРІЯ — ВЖЕ РЯТУВАЛИ СВІТ РАЗОМ У СТРІЧЦІ «ТОР: РАГНАРОК». ТОЖ НИНІ У НИХ НЕ ВИНИКАЛО ЖОДНИХ ТРУДНОЩІВ. УСЯ СПРАВА В ПРАКТИЦІ!

— Тор та Валькірія, вже рятували світ разом у стрічці «Тор: Рагнарок». Тож нині у них не виникало жодних труднощів. Уся справа в практиці!

Дійсно, головних героїв підібрали пречудових. Тесса Томпсон — неймовірна актриса. Але все ж головною зіркою цього муві став Кріс Гемсворт.

— прекрасний комедійний актор, у цьому ми могли переконавшись, переглянувши не лише «Тора» й «Месників», а й рестарт «Мисливців за привидами»...

Тож взагалі-то без Вілла Сміта було зовсім не сумно. А от Томмі Лі Джонса трохи не вистачало. Натомість ми

Джейме Ланністер та Мелісандра поборються з терористами

Зовсім недавно Браян де Пальма представив на суд глядачів свій новий фільм під назвою «Доміно». Зірковий постановник, цікавий акторський склад та інтригуючий сюжет... Це вже фактично рецепт успіху! Здавалося, нам покажуть одскульну кримінальну драму... Втім, цього разу режисер схибив.

...Крістіан (Ніколай Костер-Валдау) та Ларс (Сьорен Маллінг) — данські копи-напарники. Одного разу під час патрулювання вони прийняли абсолютно звичайний побутовий виклик. Але все закінчується трагедією: затриманий чоловік вбиває Ларса і втікає. Тепер Крістіану і коханці Ларса Алекс (Каріс ван Гаутен) треба спіймати вбивцю. Однак зробити це буде

не так легко, бо його вже завербували в ЦРУ для секретної місії. Але жага помсти набагато сильніша, аніж американська розвідка, і обов'язково приведе головних героїв до їхньої цілі. Та вони ще не здогадуються, що слід тягнеться до одного з найбільш небезпечних терористів у світі...

Ніколай Костер-Валдау та Каріс ван Гаутен не вперше знімаються разом. Так, саме вони грали у культовій «Грі престолів»: він — лорда командувача королівської гвардії Джейме Ланністера, вона — червону жрицю Мелісандру. Тож було досить цікаво, як ці двоє хоч і в кіно, але боротимуться зі справжнім злом, а не фентезійним. Та усе виявилось якимсь млявим, схематичним і нудним. Ніколай Костер-Валдау та

Каріс ван Гаутен навіювали сум. Та й у самому фільмі немає стрижня-хребта, немає гостроти, не вистачає відчуттів. Хоча все ж у стрічці є дві дуже сильні сцени, водночас дуже страшні, бо реальні: мова йде про теракти.

Тема боротьби з тероризмом дуже актуальна як для американців, так і для європейців. Але ж після того як у 2011 році канал Showtime презентував серіал «Батьківщина» з Клер Дейнс та Деміеном Льюїсом, присвячений якраз цій темі, решті кінематографістів нема що сказати. Краще вже не знімеш! Ніколи! Тож чому Браян де Пальма вирішив зануритись у цю тематику, абсолютно незрозуміло. Чи то він переоцінив свої можливості, чи просто втратив хист.

Режисер Браян де Пальма — живий класик. Свій перший повнометражний фільм він зняв у 1968 році і відтоді регулярно радував кіноглядачів. Саме він презентував нам «Обличчя зі шрамом», «Чорну орхідею» та першу «Місію нездійсненну»... Втім, останнім часом постановник усе рідше береться до роботи. Тож кожна його нова стрічка на вагу золота.

Сторінку підготувала Євгенія ПРОРИВАЙ

Головний редактор — Анна СПІВАК, відповідальний секретар — Олексій СОКУР

Свідоцтво про держреєстрацію КВ №21058-10858 ПР від 14.11.2014 р.

Редакція: 01024, м. Київ, вул. Круглоуніверситетська, 7

Пишіть на адресу: ТзОВ «Структура ІТ», а/с 155, м. Київ, Україна, 04080

Засновник та видавець: ТзОВ «Структура ІТ» Тел.: (044) 359-04-54 e-mail: gazetavv@i.ua

Газету надруковано ТзОВ «Мега-Поліграф» 04073 м. Київ, вул. Марка Вовчка, 12/14

Замовлення № 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 Наклад 97 525 прим.

Рекомендована ціна 5 грн 00 коп. Передплатний індекс: 49450

При використанні публікацій посилання на газету «ВВ» обов'язкове.

Редакція газети «ВВ» може не поділяти думку авторів. Відповідальність за матеріали у рубриці «Точка зору» несуть автори текстів.

Відповідальність за зміст рекламних матеріалів несе рекламодавець.

